

---

## A mozgássérült-segítő kutyák vizsgaszabályzata

### 1. A vizsgán való megfelelés általános követelményei

- a) A párosnak bizonyítania kell, hogy a kutya kiegyensúlyozott és bármilyen környezetben képes együttműködni a gazdájával úgy, hogy közben nyilvános helyeken konfliktusmentesen tud alkalmazkodni a többi ember igényeihez is.
- b) Függetlenül attól, hogy a kutya a későbbiek során várhatóan fogja-e a kérdéses feladatokat végezni, minden vizsgázó kutyának számot kell adnia bizonyos alapvető feladatokban való jártasságáról.
- c) Az adott gazda speciális igényeihez igazított, és a vizsga helyszínén nem végezhető segítő feladatok végrehajtásának ellenőrzésére a gazda otthonában vagy a kiképzőközpontban kerülhet sor, a hivatalos vizsga keretein kívül. Ez a kiképző szervezet felelőssége.
- d) A vizsgafeladatok közben jutalomfalat nem lehet a gazda kezében, vagy a kutya számára látható helyen, de minden feladat elvégzése után jutalmazható a kutya.
- e) Több utasítás adása csak az alapengedelmességi gyakorlatoknál hiba, viszont nem kívánatos az intenzív (kényelmetlen) testjelek használata, sem pedig a hangos, kemény vezényszavak alkalmazása.

### 2. Vizsgafeladatok

A vizsgafeladatokat a vizsgázónak a vizsgabizottság utasításai alapján, a bizottság által meghatározott körülmények között és az általa meghatározott sorrendben kell végrehajtania. A soron következő feladatot a bizottság a vizsga során nevezi meg, a sorrendről a vizsgázónak előzetes információja nincsen.

#### 2.1. Megbízhatósági teszt nyilvános helyen – alapengedelmesség és közlekedés-biztonság ellenőrző feladatai

##### 2.1.1.

Helyszín: parkoló

Feladat célja: Közlekedési eszközből való biztonságos ki-be szállás a kutyával.

Feladat leírása: A vizsga helyszínére érkező gazda és kutyája kiszáll az öt szállító járműből, illetve távozáskor beszállnak a járműbe. A gazda határozza meg, hogy a kutya a kocsiban vár, míg ő kiszáll és közlekedésre alkalmas állapotba hozza magát (pl. elhelyezkedik a kerekesszékekben) vagy pedig fordítva történik, és a kutya száll ki elsőként.

---

---

Az értékelés szempontjai: A kutya türelmesen (ülve vagy fekve) vár, míg a gazda elkészül a ki-be szállással. Mindig látszania kell annak, hogy a gazda kontrollálja a kutya akcióit. A kutya nem ugorhat ki-be utasítás nélkül, nem szaglászhat, bóklászhat a kocsi mellett, és nem próbálhat beszállni idegen autókba.

#### 2.1.2.

Helyszín: Kutya sétáltatására, piszkoltatására alkalmas terület (pl. park, kutya futtató).

Feladat célja: Piszkoltatás, behívás nagyobb távolságról (szabad játékból), idegen kutyával való találkozás.

Feladat leírása: A gazda hámban, pórázon vezetve a kutyát megközelíti a piszkoltatásra alkalmas területet, piszkoltat, majd a hámot-pórázt eltávolítva szabadon engedi a kutyát. A vizsgázó kutya találkozik és játszhat idegen kutyával. A Vizsgázó a vizsgabizottság kérésére behívja és közlekedésre alkalmas állapotba hozza az állatot (hám, póráz feltevése).

Az értékelés szempontjai: A kutya a gazda kérésére, pórázon kell, hogy elvégezze a dolgát. Csak a gazda engedélyére mehet játszani (nem a póráz levételekor magától), hívásra azonnal visszajön (több hívójel megengedett). Kérésre bebújik a nyakörvbe, hámba.

Idegen kutyákkal közömbös, barátságos, de legalábbis kontrollálható a viselkedése.

#### 2.1.3.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

Feladat célja: Épület megközelítése, forgóajtón, vízlevezető rácson való áthaladás, liftezés.

A feladat leírása: A vizsgabizottsággal előre egyeztetett útvonalon haladva megközelítik az épületet, és azon belül az előre meghatározott helyre mennek, miközben lehetőleg áthaladnak vízlevezető rácson, forgóajtón és használnak liftet.

Az értékelés szempontjai: A kutya nyugodtan kell, hogy haladjon a gazda oldalán és nem mutathat félelmet a bejáratnál vagy a liftezés során sem. A kisebb rácst átugorhatja, de csak ha így nem rántja meg a gazdát. A liftajtóban a gazda irányítását követve előre megy, vagy hátra marad, ha a póráz nem elég hosszú, az akciót szabadon is jól kontrollálható módon hajtja végre. A liftben a lehető legpraktikusabban helyezkedik el, hogy ne legyen útban. Több vezényszó adása nem hiba.

#### 2.1.4.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

Feladat célja: Idegen emberek üdvözlése.

A feladat leírása: A vizsga során a kutyát spontán megközelítő járókelők, vagy ilyenek hiányában a vizsgáztatók által felkért idegen személyek (lehetőség szerint gyerek is) a vizsgázóhoz lépnek és

---

---

megpróbálnak a kutyával kontaktust teremteni, köszönnek neki, megsimogatják, esetleg kérnek egy pacsit.

Az értékelés szempontjai: A kutyát simogatni vágyó felnőttek (illetve gyerek) nem vonhatják el a kutya figyelmét a gazdáról, de a gazda engedélyével megsimogathatják a kutyát, ha az megfelelő módon üdvözlí őket. Az üdvözlés mindig ülő helyzetből indul, majd adhat pacsit a kutya, vagy a hátára fordulva a hasát mutathatja a simogató felé. (A nagyon lendületes pacsit adó (szinte rúgó) kutyák sokszor kalimpálnak hanyatt fordulás közben is, ezért az ő esetükben történhet például meghajlással az üdvözlés.) A kutya nem hagyhatja ott a gazdát az idegenek kedvéért, és nem fogadhat el ételmezt tőlük. A gazda nemcsak a kutyát, hanem szükség esetén az idegent is instruálhatja.

#### 2.1.5.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

Feladat célja: Helyben maradás behívással.

A feladat leírása: A gazda egy kijelölt helyen ültetésben hagyja a kutyát, majd a pórázát ledobva kb. 10 méterre eltávolodik. Kb. 5-10 másodperc várakozás után magához hívja a kutyát, s amikor az odaér, felvéteti vele a pórázát. Még jobb, ha a kutya előbb megfogja a pórázt, és úgy megy a gazdához.

Az értékelés szempontjai: A kutya által felvett testhelyzetnek nincs nagy jelentősége, csak annak, hogy a kutya figyelje a gazdát, meddig kell várnia, míg utána mehet. A pórázfelvétel vezényszóra történik, még jobb, ha a kutya magától feladja a pórázt.

#### 2.1.6.

Helyszín: Zsúfolt hely, figyelemelvonó ingerekkel.

Feladat célja: Ültetés különböző helyzetekben

A feladat leírása: Legalább két különböző alkalommal, például büfépult mellett, illetve amikor egy idegen meg akarja simogatni a kutyát, a gazda utasítására a kutya leül.

Az értékelés szempontjai: Jó, ha a kutya az első szóra leül, de fontosabb követelmény, hogy ne kelljen hangosan, keményen kiadni a vezényszót.

#### 2.1.7.

Helyszín: Zsúfolt hely, figyelemelvonó ingerekkel.

Feladat célja: Fektetés különböző helyzetekben.

A feladat leírása: Legalább három különböző alkalommal a gazda lefekteti a kutyát. A szituációk különbözők: (I) vendéglőben (illetve más arra alkalmas helyen) étkezéskor az asztal alatt, (II) nagy, zajos rakodó kocsis elhaladásakor, (III) tömegben, miközben egy idegen (az egyik vizsgáztató) ter-

---

---

mészetes mozdulattal átlépi a fekvő kutyát. A fektetés végén a gazda vezényszóval ülteti/állítja fel a kutyát, és csak akkor indul el, amikor a kutya már nem fekszik.

Az értékelés szempontjai: A kutya az utasítást végrehajtja, és nyugodtan fekszik az átlépés alatt is. A gazda legalább kétszer sikeresen felülteti/állítja a kutyát vezényszóval.

#### 2.1.8.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

Feladat célja: Idegen személy általi kontrollálhatóság.

A feladat leírása: Egy idegen (az egyik vizsgálótató) megfogja a kutya pórázatát, és egy rövid időre (kb. 30 mp.) a gazda eltávozva kikerül a kutya látóköréből.

Az értékelés szempontjai: A kutyának nyugodtan kell várnia, ülhet, állhat vagy feket is, de nem rángathatja a pórázát, és nem vokalizálhat hangosan. Jó, ha a gazda felé vagy a pórázát tartó személyre orientál, nem kívánatos viselkedés a szaglászás, bóklászás, toporgás, ugrálás.

#### 2.1.9.

Helyszín: Étterem, kávézó illetve más étkezésre alkalmas hely.

A feladat célja: Élelem-megtagadás.

A feladat leírása: A kutya nyugodtan fekszik az asztal alatt, úgy hogy a környezetét ne zavarja. Az egyik vizsgálótató a kutya közelében leejt egy falatot a földre. A falat lent marad 3-5 percig. (Végül ki kell dobni, a kutya nem kaphatja meg.)

Az értékelés szempontjai: Jó, ha a kutya látva a falatot elfordítja vagy leteszi a fejét, de semmiképp nem nyúl a falathoz. A gazda rászólhat a kutyára, de nem használhatja a pórázát és nem érhet a kutyához.

#### 2.1.10.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) valamely védett, kevésbé forgalmas pontja.

A feladat célja: Helyben maradás idegen helyen a gazda távollétében.

A feladat leírása: A gazda egy fal melletti védett helyen (pl. a mosdó bejárati ajtajánál lefekteti a kutyát, és eltávozik (pl. bemegy a mosdóba). Majd 3-5 perc elteltével kijön és folytatják a sétát. A vizsgabizottság tagjai végig a kutya közelében maradnak.

Az értékelés szempontjai: A kutya nyugodtan fekszik, nem állhat fel vagy mehet arrébb, csak ha valamilyen külső körülmény erre kényszeríti (például arra tolnak egy bevásárlókocsit, ami elütné, ha nem menne arrébb). Akkor sem állhat fel, ha barátságosan hívogatják. (Erről azért lehetőleg le kell beszélni az arra járókat.) A gazda visszatértekor a kutya kontrollált módon mutathatja ki örö-

---

---

mét, majd rövid idő elteltével továbbhaladásra kész állapotba hozzák magukat (póráz feladása, beigazodás).

## **2.2. Speciális mozgássérült-segítő feladatok**

### 2.2.1.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) forgalmas része.

A feladat célja: Pórázon követés lassú lépésben kerekesszék mellett (bottal járó gazda esetében láb-nál követés).

A feladat leírása: A gazda a vizsgabizottság által előre meghatározott pontot szabadon közlekedve megközelíti, miközben a kutya a gazda által preferált oldalon halad.

Az értékelés szempontjai: A kutya a gazda tempójában halad, végig a kívánt oldalon, és a fordulatok során sem marad le vagy tör előre. (Megálláskor nem kell magától leülnie, de nyugodtan kell várakoznia.) Több vezényszó adása megengedett, de jutalomfalat nem lehet a gazda kezében.

### 2.2.2.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

A feladat célja: Közlekedés zsúfolt épületben kosárral a kutya szájában.

A feladat leírása: A gazda a kosárba egy zacskó jutalomfalatot helyez, majd a kutyával megfoghatja a kosarat (a kosarat a kutya a földről vagy a gazda kezéből is elveheti). A kutyát pórázon vezetve pár percig együtt haladnak.

Az értékelés szempontjai: A kutya készségesen szájába veszi, s megfelelő módon tartja a kosarat. Ha a gazda megáll, külön utasítás nélkül is leteheti maga elé a kosarat, de tovább induláskor újra fel kell vennie azt. A kosár tartalmához a kutya nem nyúlhat. A feladat végén a gazda jutalmazhatja a kutyát.

### 2.2.3.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) valamely üzlethelyisége.

A feladat célja: Kosár és pénztárca küldése az eladónak.

A feladat leírása: A gazda egy előre beszervezett eladónak küldeti a kutyával a kosárba helyezett pénztárcát. Az ismeretlen próbálja magára irányítani a kutya figyelmét, kedvesen szól hozzá. Az idegen átveszi a kosarat, kiveszi a pénztárcát, matat benne pár másodpercig, visszateszi a tárcát, majd a kutya visszaviszi a kosarat a gazdának, és átadja. Igyekezní kell úgy beállítani a helyzetet, hogy pár lépcső szintkülönbség legyen a gazda és az eladó között, hiszen a feladat elvileg azt modellezi, mit tehet a gazda, ha nem tud bejutni egy nem akadálymentesített üzletbe.

---

---

Az értékelés szempontjai: Nem hiba, ha a kutya először ismerősöknek ajánlja fel a kosarat, de aztán a gazda jelei alapján meg kell találnia a célszemélyt. Nem jó, ha az idegen előtt leteszi a kosarat, vagy nehezen ereszti el, esetleg ott hagyja az idegent, míg az a pénztárcával foglalkozik.

#### 2.2.4.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont)

A feladat célja: Póráz gazdának való feladása földről.

A feladat leírása: A leesett pórázt, a kutya vezényszóra felveszi a földről és átadja a vizsgálónak a vizsga során legalább két alkalommal.

Az értékelés szempontjai: A póráz feladása szinte automatikus kell, hogy legyen, ezért a gazda ne a „Vedd fel!” vezényszót használja, csak annyit mondjon „Póráz!”. Egyszer zavarással is meg kell tudni oldani a feladatot, tehát például ételpult mellett, vagy idegenek barátkozási próbálkozása során.

#### 2.2.5.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont)

A feladat célja: Kisméretű fémtárgy vagy plasztikkártya feladása földről.

A feladat leírása: A gazda bankkártyája, pénzérméje, kulcsa (kulcstartó nélkül) a „földre esik” a gazda közvetlen közelében, a kutya pedig felveszi és kézbe/ölbe átadja. A feladatot bármikor végre lehet hajtani a vizsga folyamán.

Az értékelés szempontjai: A feladatot a végrehajtás sikeressége alapján kell értékelni, a végrehajtás gyorsasága nem lényeges szempont, nem hiba, ha nehezen tudja a szájába venni, (nagyon sima talajról pl. fényes kőről igen nehéz felvenni a lapos fémtárgyat), több biztatás is megengedett.

#### 2.2.6.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) valamely arra alkalmas pontja.

A feladat célja: Egy adott tárgy kiválasztása.

A feladat leírása: A vizsgabizottság egy tagja a gazda három használati tárgyát helyezi el egymástól kb. 1 méterre, a földtől kb. fél méter magasságban (polcon, padon), majd a gazdát megkéri, hogy hozassa be a tárgyakat a kutyával. A gazda 2-3 méterről küldi a kutyát. A vizsgabizottság határozza meg a behozandó tárgyak sorrendjét.

Az értékelés szempontjai: A gazda bármilyen módon jelezheti (mondhatja a nevét, rámutathat), melyik tárgyat kell a kutyának behoznia, de eközben nem hagyhatja el a helyét. A gyakorlat érvényes (megfelelt), ha a kutya mindhárom tárgyat beviszi, függetlenül a sorrendtől.

---

---

### 2.2.7.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) valamely kevésbé forgalmas pontja.

A feladat célja: Villanykapcsolás gyakorlópanel alkalmazásával (fel- és lekapcsolás).

A feladat leírása: A gazda a kapcsolópaneltől kb. másfél-két méterre áll meg és küldi előre a kutyát.

Előre kell jelezni, hogy a kutya orral vagy manccsal kapcsol.

Az értékelés szempontjai: Ha a kutya legalább egyszer felkapcsolja a villanyt, a feladat már elfogadható (megfelelt), kivéve, ha a kutya vaktában rugdossa lábbal a panelt és közben véletlenül eltalálja a kapcsolót.

### 2.2.8.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) valamely arra alkalmas pontja.

A feladat célja: Ajtónyitás és becsukás (előre felrögzített madzaggal, illetve kifelé nyíló ajtó esetén lehet madzag nélkül).

A feladat leírása: A gazda az ajtótól kb. másfél-két méterre áll meg és küldi előre a kutyát ajtót nyitni. Az ajtó kifelé nyílik, s ha a kutya kinyitotta az ajtót, át is kell haladniuk rajta. Majd a kutya orral bökve vagy lábbal mancsolva, támaszkodva behajtja vagy becsukja az ajtót, attól függően, milyen a zárja. Ezután a gazda újra utasítja a kutyát az ajtó nyitására, aki ezúttal a befelé nyíló ajtót kell megfelelő módon kinyissa (a kilincsre rögzített madzag segítségével). A feladatnak akkor van vége, ha visszajöttek a kiindulási oldalra.

Az értékelés szempontjai: A feladatot a végrehajtás sikeressége alapján kell értékelni, a végrehajtás gyorsasága nem lényeges szempont. A kutya póráz nélkül dolgozik, de mindvégig tartania kell a kapcsolatot a gazdával. A becsukásnál nem elvárás az ajtó teljes bezáródása. Figyelembe kell venni, hogy milyen nehezen nyílik/csukódik az adott helyszínen használható ajtó.

### 2.2.9.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

A feladat célja: Bot/mankó feladása földről.

A feladat leírása: Bottal vagy mankóval járó gazda esetében a gazda földre ejti azt, s utasítja a kutyát a tárgy felvételére és visszaadására. Ilyen segédeszközt nem használók esetén a vizsgabizottság egy tagja ejti a földre a kutya előtt a botot vagy mankót, amit a kutya felvesz és a tőle pár méterre lévő gazdának viszi, majd átadja azt.

Az értékelés szempontjai: A feladatot a végrehajtás sikeressége alapján kell értékelni, a végrehajtás gyorsasága nem lényeges szempont, nem hiba, ha nehezen tudja a szájába venni a mankót, több

---

---

biztatás is megengedett. (Mankóval/bottal járó gazdánál kívánatos, hogy a fogantyú felőli részénél fogja meg az eszközöket, így a jó végüket kézbe adva.)

#### 2.2.10.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület valamely arra alkalmas pontja (pl. park, parkoló).

A feladat célja: Hangadás (legalább egyféle hang), majd csönd kérésre.

A feladat leírása: A gazda jelére a kutya hangot ad, majd az újabb jelre elhallgat és utasításra várva egy ideig csöndben marad.

Az értékelés szempontjai: A kutya a vezényszavakra gyorsan és megfelelő módon reagál.

#### 2.2.11.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület valamely arra alkalmas pontja.

A feladat célja: Fizetés pénztárnál: pénztárca, bankkártya átadása a pénztárosnak, majd visszaadása a gazdának.

A feladat leírása: A feladat a bevásárlásnál a pénztárban való fizetést imitálja. A gazda átadja a kutyának a pénztárcáját, aki elveszi azt, mellső lábaival a pultra támaszkodik és átadja a tárcát a pénztárosnak. Majd újra átveszi a tárcát a pénztárostól, és visszaadja a gazdának azt. Megfelelő üzletelenség hiányában az egyik vizsgáztató is játszhatja az eladó szerepét, ez esetben bármilyen asztalnál lehet modellezni a szituációt.

Az értékelés szempontjai: A kutya a vezényszavakra megfelelő módon reagál, sikeresen átadja, majd elveszi a tárcát és visszaviszi a vizsgázónak.

### 3. A vizsga értékelése

Az egyes feladatok (összesen 21) értékelését a vizsgabizottság tagjai külön-külön végzik el az előre nyomtatott értékelőlapok felhasználásával. Az értékelés a megadott szempontok mérlegelése alapján háromfokozatú skála alkalmazásával történik (kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg). Ha a körülmények, vagy a gazda állapota nem teszik lehetővé, maximum két feladat a vizsgabizottság beleegyezésével elmaradhat. A vizsga befejeztével a vizsgabizottsági tagok egyeztetik vizsgalapjaikat és közös mérlegelés után hoznak végleges döntést a vizsga eredményességéről. Ha a bizottság az alább megadott szabályok alkalmazásával sem tudja egyértelműen eldönteni a vizsga minősítését, akkor az elnök véleményét kell döntőnek tekinteni.

Az egyes feladatok minősítése azonos azzal a minősítéssel, amit a vizsgabizottság tagjainak többsége adott.

A vizsgát SIKERES-re kell minősíteni, amennyiben:

---



---

-legfeljebb egy feladat esetében adott a bizottság tagjainak többsége „Nem felelt meg” minősítést, vagy maximum 2 feladat esetében a bizottság tagjaiközül legfeljebb egy adott „Nem felelt meg” minősítést.

Minden egyéb esetben a vizsgát SIKERTELEN-re kell minősíteni.

---